

## RTU studiju kurss "Psiholoģija izglītībai"

0L000 Liepājas akadēmija

**Vispārējā informācija**

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kods                                                | LA0517                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Nosaukums                                           | Psiholoģija izglītībai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Studiju kursa statuss programmā                     | Obligātais/Ierobežotās izvēles                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Atbildīgais mācībspēks                              | Maija Ročāne - Doktors, Asociētais profesors                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Mācībspēks                                          | Ingūna Griškēviča - Doktors, Pētnieks<br>Vija Zēlerte - Pasniedzējs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Apjoms daļās un kredītpunktos                       | 1 daļa, 6.0 kredītpunkti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Studiju kursa īstenošanas valodas                   | LV                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Anotācija                                           | Studiju kursa ietvaros studenti gūs zināšanas par vispārīgās, attīstības, sociālās un izglītības psiholoģijas atklājumiem un veicinās studentu izpratni par psiholoģijas zināšanu integrēšanu pedagogiskajā procesā. Studenti arī iegūs vispārīgu priekšstatu par mūsdienu psiholoģijas zinātnei un tās pētīšanas metodēm, sniedzot ieskatu psihologa profesijā - psihologa lomu un darbību izglītības jomā. Tiks raksturots cilvēka kognitīvais process - uzmanības, uztveres, atmiņas un domāšanas- struktūru, funkcionēšanas likumsakarības un veicināšanu mācīšanās procesā.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs | Studiju kursa mērķis ir sniegt zināšanas par vispārīgās, attīstības, sociālās un izglītības psiholoģijas atklājumiem un veicināt studentu izpratni par psiholoģijas zināšanu integrēšanu pedagogiskajā procesā.<br>Studiju kursa uzdevumi:<br>1. Sniegt studentiem vispārīgu priekšstatu par mūsdienu psiholoģijas zinātnei un tās pētīšanas metodēm, sniegt ieskatu psihologa profesijā - psihologa lomu un darbību izglītības jomā;<br>2. Raksturot cilvēka kognitīvo procesu - uzmanības, uztveres, atmiņas un domāšanas - struktūru, funkcionēšanas likumsakarības un veicināšanu mācīšanās procesā;<br>3. Sniegt zināšanas par indivīda attīstības bioloģiskajiem un sociālajiem faktoriem, sociālemocionālo un kognitīvo attīstību;<br>4. Analizēt dažādu vecumposmu attīstības īpatnības un to ietekmi uz mācīšanās procesu un mijiedarbību ar pedagogu;<br>5. Salīdzinoši analizēt mācīšanās dažādos psiholoģiskos aspektus;<br>6. Analizēt mācīšanās, mācību motivācijas un vērtēšanas savstarpējās saistības no psiholoģijas viedokļa;<br>7. Raksturot mācību vides sociāli psiholoģiskos aspektus, sekmēt studentu izpratni par pedagoga personības un sociāli emocionālo prasmju lomu izglītības kvalitātes nodrošināšanā;<br>8. Informēt par pedagogiskajā procesā iesaistīto personu psiholoģiskā atbalsta iespējām un personīgās psihohigiēnas nepieciešamību. |
| Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi     | Studējošo patstāvīgais darbs tiek organizēts individuāli un/vai mazākās darba grupās.<br>Patstāvīgie uzdevumi:<br>1. Studēt ar studiju kursa tēmām saistīto literatūru;<br>2. Gatavoties semināru nodarbībām un prezentācijām;<br>3. Veikt problēmsituāciju analīzi;<br>4. Veikt ar semināriem saistītas aktivitātes (pašizpēti un pašrefleksiju u. c.).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |

|                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Literatūra                    | <p>Obligātā/Obligatoy:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Mārtinsone K., Miltuze A. red. (2015). Psiholoģija 1. Pamatjautājumi-teorijas un pētījumi. Zvaigzne ABC</li> <li>2. Martinsone K., Miltuze A. (red.) (2015). Psiholoģija 2. Personība, grupa, sabiedrība, kultūra. Rīga: Zvaigzne ABC.</li> <li>3. Damberga I. (2015). Izglītības psiholoģija. Martinsone K., Miltuze A. (red.) Psiholoģija 3. Lietišķās jomas. (82.–108. lpp.). Rīga: Zvaigzne ABC.</li> <li>4. Reņģe, V. (2002). Sociālā psiholoģija. Rīga: Zvaigzne ABC</li> <li>5. Myers, D., G. (2013). Psychology. 10th edition. New York : Worth Publishers. (pieejams PDF formātā: <a href="http://www.doralacademyrep.org/ourpages/auto/2016/4/2/44580505/Myers%2010th%20edition.pdf">http://www.doralacademyrep.org/ourpages/auto/2016/4/2/44580505/Myers%2010th%20edition.pdf</a>)</li> <li>6. Myers D. G. &amp; Dewall C. N.(2017). Psychology (12th ed.). New York. NY: Worth Publishers</li> <li>7. Papalia, D. E., Olds, S.W., Feldman, R.D. (2008). Human Development. Boston: McGraw-Hill.</li> <li>8. Woolfolk, A. (2007). Educational psychology (10th ed.). Boston, MA: Allyn &amp; Bacon.</li> <li>9. Woolfolk, A.(2019). Educational Psychology (14th ed.). New York. NY: Pearson.</li> </ol> <p>Papildu/Additional:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Craig, G. &amp; Baucum, D. (2002). Human Development (9th ed.). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall. (angļu vai krievu tulkojumā)</li> <li>2. Boulbais, Dž. (1998). Drošais pamats. Rīga: Rasa ABC.</li> <li>3. Geidžs N.L., Berliners D.C. (1999). Pedagoģiskā psiholoģija. Rīga: Zvaigzne ABC.</li> <li>4. Ormrod, J. E. (2006). Educational Psychology: Developing Learners. (5th ed.) Upper SaddleRiver, N.J.: Pearson.</li> <li>5. Hewstone, M., Stroebe, W., &amp; Jonas, K. (Eds.) (2015). An Introduction to Social Psychology (6th ed.). Chichester: John Wiley &amp; Sons.</li> </ol> <p>Citi informācijas avoti/Other sources of information</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. American Psychologist, 5, 469-480.</li> <li>2. Krone I., Bite I. (2013). Teorētiskā izpratne par vadības funkcijām un to attīstības atbalstu pirmsskolas vecuma bērniem. LU Raksti. Psiholoģija, 786, 75.- 88.</li> <li>3. Laizāne I., Sebre S. (2011). Jauniešu internalizētas un eksternalizētas problēmas saistībā ar piesaisti vecākiem un vecāku alkohola lietošanu. LU Raksti. Psiholoģija, 774, 51.-66. 217.</li> <li>4. Zande D., Sebre S. (2014). Zīdaiņa temperaments mūsdienu teorijās un pētījumos. LU Raksti. Psiholoģija, 801, 83.-95.</li> </ol> |
| Nepieciešamās priekšzināšanas | Kursa apguvei priekšzināšanas nav nepieciešamas.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

#### Studiju kursa saturs

| Saturs                                                                                    | Pilna un nepilna laika klātienē studijas |                | Nepilna laika neklātienē studijas |                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|----------------|-----------------------------------|----------------|
|                                                                                           | Kontakts stundas                         | Patstāv. darbs | Kontakts stundas                  | Patstāv. darbs |
| Psiholoģijas zinātne un tās loma izglītībā.                                               | 4                                        | 10             | 0                                 | 0              |
| Kognitīvie procesi, to darbības likumsakarības un veicināšana mācīšanās procesā.          | 12                                       | 28             | 0                                 | 0              |
| Indivīda attīstības aspekti un to loma izglītības procesā.                                | 12                                       | 24             | 0                                 | 0              |
| Mācīšanās dažādie psiholoģiskie aspekti.                                                  | 10                                       | 22             | 0                                 | 0              |
| Mācību vides sociāli psiholoģiskie aspekti.                                               | 8                                        | 24             | 0                                 | 0              |
| Pedagoģiskajā procesā iesaistīto personu psiholoģiskās atbalsta iespējas un psihohigiēna. | 2                                        | 12             | 0                                 | 0              |
| Kopā:                                                                                     | 48                                       | 120            | 0                                 | 0              |

#### Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

| Sasniedzamie studiju rezultāti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Rezultātu vērtēšanas metodes                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Zināšanas:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Izprot kognitīvos procesus, to darbības likumsakarības un veicināšanas iespējas mācīšanās procesā.</li> <li>2. Pārzina indivīda fiziskās, kognitīvās un socioemocionālās attīstības aspektus, to ietekmējošos faktorus un izprot to lomu izglītības procesā.</li> <li>3. Raksturo mācīšanās biheiviorālos, kognitīvos un sociāli kognitīvos aspektus.</li> <li>4. Analizē un izskaidro sociālos procesus grupā.</li> <li>5. Atpazīst un diferencē konfliktus un tiranizēšanu, zina tiranizēšanas mazināšanas iespējas. Izprot pedagoga personības un sociāli emocionālo prasmju lomu izglītības kvalitātes nodrošināšanā</li> <li>6. Pārzina pedagoģiskajā procesā iesaistīto personu psiholoģiskās atbalsta iespējas un psihohigiēnas paņēmienus.</li> </ol>                                                                                                                       | <p>Tests: uzmanības pievēršanas un noturēšanas paņēmieni un mnemonikas paņēmieni.</p> <p>Tests: kognitīvo procesu veicināšana mācību procesā.</p> <p>Eksāmens.</p>                                                         |
| <p>Prasmes:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>7. Analizē kognitīvo procesu darbības likumsakarības un to darbību dažādos vecumposmos.</li> <li>8. Salīdzina un analizē bērnu, pusaudžu, jauniešu, topošo pieaugušo, pieaugušo un senioru attīstības likumsakarības un to ietekmi uz izglītības procesu un mijiedarbību ar pedagogu.</li> <li>9. Atpazīst un diferencē mācīšanās biheiviorālos, kognitīvos un sociāli kognitīvos aspektus, reflektē par to pielietojumu pedagoģiskajā procesā.</li> <li>10. At pazīst dažādu sociālo procesu izpausmes izglītības procesā, tai skaitā vardarbīgu uzvedību un tiranizēšanu.</li> <li>11. Analizē problemātiskas sociālas situācijas izglītības procesā, balstoties uz šo analīzi, prot izvēlēties atbilstošākos paņēmienus situācijas risināšanai.</li> <li>12. Praktiski izmanto sev piemērotas psiholoģiskās palīdzības iespējas, piemēram, stresa pārvarēšanas paņēmienus.</li> </ol> | <p>Tests: temperaments un personības iezīmes.</p> <p>Tests: indivīda sociāli emocionālā attīstība.</p> <p>Tests: mācīšanās biheiviorālie aspekti.</p> <p>Tests: mācīšanās sociāli kognitīvie aspekti.</p> <p>Eksāmens.</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Kompetence:</p> <p>13. Patstāvīgi analizē izglītojamo individuālās attīstības un mācīšanās vajadzības un atbilstoši uz tām reaģē, izmantojot biheiviorālos, kognitīvos un sociāli kognitīvos paņēmienus, piemēram, pastiprinājumus, pozitīvu atgriezenisko saiti, mnemonikas tehnikas u.c.</p> <p>14. Patstāvīgi izvērtē un ņem vērā savas personības un sava vecuma posma iespējamo ietekmi uz pedagoģisko procesu.</p> <p>15. Reflektē par savām kognitīvām, sociālām un emocionālām kompetencēm un to iespējamo mijiedarbību pedagoģiskajā procesā.</p> <p>16. Atpazīst izglītojamo mācīšanās un saskarsmes grūtību cēloņus un sniedz priekšlikumus to sekmīgai risināšanai.</p> <p>17. Sniedz zinātniski pamatotus priekšlikumus, kā veicināt izglītojamo attīstības, mācīšanās, saskarsmes un personības izaugsmi pedagoģiskajā procesā.</p> | <p>Tests: sociālie procesi grupās un to ietekme uz mācīšanās procesu.</p> <p>Tests: problemātiskās starppersonu situācijas izglītības procesā un to risināšanas iespējas.</p> <p>Tests: pedagoģiskajā procesā iesaistīto personu psiholoģiskās atbalsta iespējas un psihohigiēna.</p> <p>Patstāvīgais darbs: mācīšanās, mācību motivācijas un vērtēšanas savstarpējās saistības no psiholoģijas viedokļa.</p> <p>Eksāmens.</p> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

| Kritērijs                                                                                                       | % no kopējā vērtējuma |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| Tests: uzmanības pievēršanas un noturēšanas paņēmieni un mnemonikas paņēmieni                                   | 5                     |
| Tests: kognitīvo procesu veicināšana mācību procesā                                                             | 5                     |
| Tests: temperaments un personības iezīmes                                                                       | 5                     |
| Tests: indivīda sociāli emocionālā attīstība                                                                    | 5                     |
| Tests: mācīšanās biheiviorālie aspekti                                                                          | 5                     |
| Tests: mācīšanās sociāli kognitīvie aspekti                                                                     | 5                     |
| Tests: sociālie procesi grupās un to ietekme uz mācīšanās procesu                                               | 5                     |
| Tests: problemātiskās starppersonu situācijas izglītības procesā un to risināšanas iespējas                     | 5                     |
| Tests: pedagoģiskajā procesā iesaistīto personu psiholoģiskās atbalsta iespējas un psihohigiēna                 | 5                     |
| Patstāvīgais darbs: mācīšanās, mācību motivācijas un vērtēšanas savstarpējās saistības no psiholoģijas viedokļa | 25                    |
| Eksāmens                                                                                                        | 30                    |
| Kopā:                                                                                                           | 100                   |

#### Studiju kursa plānojums

| Daļa | KP  | Stundas  |          |         | Pārbaudījumi |        |       |
|------|-----|----------|----------|---------|--------------|--------|-------|
|      |     | Lekcijas | Prakt d. | Laborat | Ieskaite     | Eksām. | Darbs |
| 1.   | 6.0 | 24.0     | 24.0     | 0.0     |              | *      |       |